
บทความพิเศษ

**เมื่อข้าราชการกระทำผิดอาญา แม้เป็นความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ
ย่อมมีผลต่อการถูกดำเนินการทางวินัยและลงโทษ****ศุภชัย บุญอำพันธ์, พ.บ., น.บ., ร.ม.**

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

Received: November 18, 2022 Revised: December 2, 2022 Accepted: January 5, 2023**บทคัดย่อ**

กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญ ตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาจากความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ ในการกักตุนหน้ากากอนามัยและจำหน่ายเกินราคาที่กำหนด โดยคดีนี้ ศาลอุทธรณ์ พิพากษาปรับ 15,000 บาท จำคุก 2 ปี 9 เดือน โทษจำคุกครองอาญา 2 ปี คดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ซึ่งกรณีถูกลงโทษจำคุก แม้ศาลให้รอลงอาญา โดยพิพากษาคัดสินแล้วว่าจำเลยกระทำผิดจริง แต่มีเหตุที่ศาลเห็นว่าการปล่อยตัวจำเลยไปจะเป็นประโยชน์มากกว่าการลงโทษจำคุก ดังนี้ การดำเนินการทางวินัยและการพิจารณาโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญตามกรณีนี้จะลงโทษสถานใดได้บ้าง อันเป็นที่มาของการศึกษาแนวทางคำพิพากษาของศาลปกครองในแง่มุมเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.628/2558 โดยวินิจฉัยว่าเมื่อศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาให้ลงโทษจำคุก และคดีถึงที่สุดแล้ว ย่อมถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องพิจารณาว่าได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่

คำสำคัญ: ความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ, ข้าราชการกระทำผิดอาญา, ข้าราชการถูกลงโทษจำคุกครองอาญา, วินัยข้าราชการพลเรือนสามัญ

SPECIAL ARTICLE

**Disciplinary Action and Consequences Occurring When Civil Servants Commit Offenses,
Even When Not on the Job****Supachai Boonumpun, M.D., LL.B., M.Pol. Sc.**

Phayao Provincial Health Office

ABSTRACT

The issue at hand is the case of a civil servant who was charged with a crime for personal actions outside of work hours involving the hoarding and resale of masks at an inflated price. In this instance, the Court of Appeals imposed a fine of 15,000 baht and a prison term of 2 years and 9 months with 2 years of parole. The case was decided by the Court of Appeals. The issue in this case is that the Court believed parole would be more beneficial than incarceration, despite the fact that a crime had been committed. Determining how disciplinary processes and disciplinary actions against civil servants in this situation may be sanctioned is the impetus for the study of the Administrative Court's ruling guideline on such matters. In the judgment of the Supreme Administrative Court NO. อ.628/2558, the ruling was that the case was final when the court sentenced the defendant to imprisonment. Thus, punishment must be inevitable regardless of whether or not the prison sentence was actually received.

KEYWORDS: personal actions outside of work hours, civil servants committing crimes, civil servant sentenced to imprisonment with parole, civil servant discipline

บทนำ

เมื่อบุคคลบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการประเภทต่างๆ ความเสมอภาคกันในกฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่เท่าเทียมกัน ข้าราชการย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกันกับบุคคลทั่วไป แต่ถูกจำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัยหรือจริยธรรม ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 เมื่อบุคคลมีฐานะเป็นข้าราชการมีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ นอกจากจะต้องประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองแล้ว ต้องประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพวินัยหรือจริยธรรมด้วย การกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่เป็นความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ ย่อมมีผลต่อการถูกนำมาพิจารณาดำเนินการทางวินัยและลงโทษด้วยเสมอ และเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาจนถึงเจ้ากระทรวง ทบวง กรม ทราบโดยด่วน เพื่อทราบถึงความเป็นไปของข้าราชการในสังกัด ตามหนังสือเลขานุการคณะรัฐมนตรี ที่ น 826/2482 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 การไม่รายงานให้ทราบย่อมเป็นการกระทำผิดวินัยเช่นเดียวกัน เพราะการกระทำผิดและถูกลงโทษทางอาญา มีผลเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ อีกทั้งเข้าข่ายเป็นการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้วางหลักในการพิจารณาในเรื่องการประพฤติชั่วไว้ตามหนังสือที่ นร 0709.1/ล109 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 ที่พิจารณาถึงเกียรติของข้าราชการ โดยคำนึงถึงลักษณะของตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบและฐานะที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญหรือการยอมรับนับถือของประชาชนที่มีต่อข้าราชการผู้นั้นเป็นสำคัญว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำที่ผิดแบบธรรมเนียมของข้าราชการที่ดีอันบุคคลซึ่งอยู่ในฐานะและตำแหน่งหน้าที่

เช่นนั้นควรประพฤติปฏิบัติเพียงใดหรือไม่ พิจารณาถึงความรู้สึกของสังคม โดยวิเคราะห์จากความรู้สึกของประชาชนหรือของทางราชการว่ามีความรังเกียจต่อการกระทำของข้าราชการผู้นั้นหรือไม่ พิจารณาถึงเจตนาในการกระทำ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของผู้กระทำว่าเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลในอันที่จะทำให้ราชการได้รับความเสียหาย ต่อภาพพจน์ ชื่อเสียงหรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งกรณีของเรื่องด้วยว่ากรณีเป็นการกระทำในลักษณะประพฤติชั่วไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรงหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อกำหนดสถานโทษให้เหมาะสมกับการกระทำที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้าเป็นการกระทำในลักษณะประพฤติชั่วไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ระดับโทษจะอยู่ในระดับภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน (ปัจจุบันเป็นโทษลดเงินเดือน) แต่ถ้าเป็นการกระทำในลักษณะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ระดับโทษจะอยู่ในระดับปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในขณะที่มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.261/2553 วินิจฉัยว่าการกระทำที่จะถือว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงต้องพิจารณาจากความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไปหรือความรู้สึกของสังคมว่ารังเกียจต่อการกระทำนั้นว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือไม่ โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ราชการ หน้าที่ความรับผิดชอบ และความรู้สึกหรือเจตนาในการกระทำของผู้กระทำ ดังนั้น เมื่อเป็นข้าราชการความประพฤติส่วนตัว นอกเวลาราชการและในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ย่อมมีผลต่อการถูกนำมาพิจารณาถึงชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ เพราะเป็นข้อปฏิบัติทางวินัยของข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ เมื่อกระทำผิดอาญาจนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก จากความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ กรณีดังกล่าวย่อมถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องพิจารณาว่าได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ ดังคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดง ที่ อ.628/2558 การดำเนินการทางวินัยและลงโทษ จึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงของการกระทำว่าความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไปหรือความรู้สึกของสังคมว่ารังเกียจต่อการกระทำนั้นว่าเป็นการประพฤติชั่ว

อย่างร้ายแรง หรือไม่ โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ราชการ หน้าที่ความรับผิดชอบ และความรู้สึกรู้สึกหรือเจตนาในการกระทำว่ามีเจตนากระทำหรือไม่ และความร้ายแรงที่เกิดขึ้น มาประกอบในการพิจารณาดำเนินการต่อไป^{1,2}

ในกรณีดังกล่าว เกิดขึ้นกับข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนึ่งในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาจากความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ โดยทำการกักตุนหน้ากากอนามัยและจำหน่ายเกินราคาที่กำหนด ซึ่งเป็นสินค้าที่ขาดแคลนและมีการควบคุมคุณภาพและราคา ที่เป็นธรรมเหมาะสมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงปี พ.ศ. 2563 และขณะนั้นยังไม่มีวัคซีนป้องกัน ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งในห้วงเวลาดังกล่าว การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ได้โดยสวมหน้ากากอนามัยที่มีคุณภาพในเวลา ที่ออกจากเคสสถานเพื่อไปประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้หน้ากากอนามัยขาดแคลน ขาดตลาดและมีราคาสูงขึ้น รัฐบาลเล็งเห็นผลกระทบต่อประชาชนและการควบคุมโรค จึงป้องกันการขาดแคลนและการขายเกินราคา ซึ่งต่อมา คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (กกร.) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 (1) และมาตรา 24 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้ประกาศกำหนดสินค้าควบคุมเพิ่มเติม คือ (1) หน้ากากอนามัย (2) โยสกรองเชาะ Polypropylene (Spunbond) เพื่อใช้ในการผลิตหน้ากากอนามัย (3) ผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบ เพื่อสุขอนามัยสำหรับมือ (4) เศษกระดาษ และกระดาษ ที่นำกลับมาใช้ได้อีก ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2563 เรื่อง การกำหนดสินค้าควบคุมเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ทำให้หน้ากากอนามัย เป็นสินค้าควบคุมในการจำหน่ายมิให้มีราคาสูงเกินสมควร ผู้ที่ขายหน้ากากอนามัยราคาสูงเกินสมควร จะมีความผิดตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการใดๆ โดยจงใจที่จะทำให้ราคาต่ำเกินสมควรหรือสูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาของสินค้าหรือบริการใด

และมาตรา 30 ห้ามมิให้บุคคลใดกักตุนสินค้าควบคุม โดยมีสินค้าควบคุมไว้ในครอบครองเกินปริมาณ ที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะกรรมการ หรือเก็บสินค้าควบคุมไว้หรือไม่นำสินค้าควบคุมที่มีไว้เพื่อจำหน่ายออกจำหน่าย หรือเสนอขายตามปกติ หรือปฏิเสธการจำหน่ายซึ่งมีโทษทางอาญาตามมาตรา 41 ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยข้อเท็จจริงของเรื่องนี้เกิดขึ้นจากเจ้าพนักงานตำรวจชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด ตำรวจภูธรจังหวัดพร้อมเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอำเภอ เจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลเมืองร่วมกันจับกุมตัวบุคคลพร้อมของกลางหน้ากากอนามัยจำนวน 24 กล่อง ประมาณ 1,200 ชิ้น เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 และแจ้งข้อกล่าวหาว่าร่วมกันจำหน่ายหน้ากากอนามัยซึ่งเป็นสินค้าควบคุมในราคาสูงเกินสมควร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 มาตรา 29 และมาตรา 41 นำตัวส่งดำเนินคดีในทางสอบสวนพบว่าแหล่งที่มาของหน้ากากอนามัยที่นำมาจำหน่ายนี้ได้ชื่อมาจาก นาง ก ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแห่งหนึ่ง คณะเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้ร่วมกันตรวจค้นบ้านพักของ นาง ก พบของกลางเป็นหน้ากากอนามัย จำนวน 685 กล่อง จำนวน 34,250 ชิ้น จึงทำการยึดและนำตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีโดยพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา นาง ก ว่าจำหน่ายหน้ากากอนามัยซึ่งเป็นสินค้าควบคุมในราคาเกินสมควรและไม่นำสินค้าควบคุมที่มีไว้เพื่อจำหน่ายออกจำหน่ายตามมาตรา 29 และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 41 โดยเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2564 ศาลจังหวัด มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก 2 ปี 9 เดือน ไม่รอลงอาญา จำเลยยื่นอุทธรณ์ ศาลจังหวัดอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2564 พิพากษาปรับ 15,000 บาท จำคุก 2 ปี 9 เดือน โทษจำคุก

รอลงอาญา 2 ปี ครอบงำเหนี่ยวนำที่ไม่มีคู่ความฝ่ายใด
ยื่นฎีกา คดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาง ก เป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติราชการ
ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สังกัด
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ต้องคำพิพากษาของศาล
อันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดและถูกลงโทษทางอาญา
แม้เป็นการกระทำที่เป็นความประพฤติด้านนอกเวลาราชการ
ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการแต่ผลของ
การกระทำผิดและถูกลงโทษทางอาญา สร้างความเสียหาย
ต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ที่เป็น
ข้อบัญญัติทางวินัยข้าราชการพลเรือน ตามพระราชบัญญัติ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ผู้บังคับบัญชา จึงดำเนินการ
ทางวินัยข้าราชการผู้นี้ โดยอาศัยข้อเท็จจริงตามคำพิพากษา
อันถึงที่สุดเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้น ซึ่งพิจารณาแล้ว
เห็นว่าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ดำเนินการ
สอบสวนตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย
พ.ศ. 2556 ในการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวน
เห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดของ
ศาลอุทธรณ์ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าผู้ถูกกล่าวหา
กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนจึงถือเอา
คำพิพากษานั้นถึงที่สุดนั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาโดยไม่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานอื่นอีก
แล้วแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาให้ นาง ก ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ตามข้อ 39 แห่ง
กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556
เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ
และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงหลักฐานของตน ซึ่งเป็น
หลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรม ตามมาตรา 30 แห่ง
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
โดยคณะกรรมการสอบสวน พิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์
ของนาง ก เป็นการกระทำความผิดฐานกระทำการอันใดอันได้ชื่อว่าเป็น
ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (4)
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ
พ.ศ. 2551 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นถึงที่สุด
ดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขเป็นความผิดตามมาตรา 85 (6)
แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ในฐานะกระทำความผิดอาญา

จนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก
โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่า
จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดย
ประมาทหรือความผิดลหุโทษ เนื่องจากโทษจำคุก
ศาลรอลงอาญาไว้ ไม่ได้ถูกจำคุกจริงตามคำพิพากษา
จึงไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามอนุมาตราดังกล่าว
สำหรับสถานโทษนั้น เนื่องจากคณะกรรมการสอบสวน
พิจารณาเห็นว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยในฐานะ
กระทำการอันใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
การพิจารณาโทษต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อยุติ
ของข้าราชการ ความรู้สึกของสังคม เจตนาในการกระทำ
ความผิด และความร้ายแรงที่เกิดขึ้นตามที่สำนักงาน ก.พ.
ได้วางหลักไว้ ตามหนังสือที่ นร 0709.1/ล109 ลงวันที่ 3
พฤษภาคม พ.ศ. 2544 และแนวคำพิพากษาศาลปกครอง
สูงสุดตามที่กล่าวข้างต้นว่ากระทบต่อความรู้สึกของ
วิญญูชนทั่วไปหรือความรู้สึกของสังคมว่ารังเกียจ
ต่อการกระทำนั้นว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
หรือไม่ โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ราชการ หน้าที่
ความรับผิดชอบ ความรู้สึกหรือเจตนาในการกระทำ
มีเจตนากระทำหรือไม่ และความร้ายแรงที่เกิดขึ้นมา
ประกอบ เมื่อ นาง ก เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานสาธารณสุข
อำเภอ มีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ
ทางการแพทย์และสาธารณสุขทราบถึงการแก้ไข
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ในช่วงที่ยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคประชาชน
ต้องสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าแล้ว อาศัย
จังหวะเวลาที่ประชาชนต้องการหน้ากากอนามัยและ
หน้ากากอนามัยเริ่มขาดแคลน ขาดตลาดและมีราคาเพิ่ม
สูงขึ้น ทำการกักตุนหน้ากากอนามัยไว้เพื่อจำหน่ายเกิ
นราคาที่สูงกว่ากำหนด จำนวน 685 กล่อง จำนวน
34,250 ชิ้น จนถูกจับกุมดำเนินคดีศาลพิพากษาว่า
มีความผิดและถูกลงโทษ ย่อมเสียหายชื่อเสียงและ
เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความรู้สึก
ของสังคมอย่างร้ายแรง โดยในการต่อสู้คดีทางศาล
นาง ก ไม่มีพยานหลักฐานพิสูจน์ให้เห็นถึงเจตนา
กระทำความผิดว่า ไม่มีเจตนาที่จะกักตุนไว้จำหน่ายเกินกว่าราคา

ที่กฎหมายกำหนด เมื่อกระทำความผิดอาญาจนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก จากความประพฤติส่วนตัวนอกเวลาราชการ กรณีดังกล่าวย่อมถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องพิจารณาว่าได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ ดังคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดง ที่ อ.628/2558 จึงกำหนดสถานโทษโดยการลงโทษไล่ออกจากราชการ ตามฐานความผิดและความร้ายแรงแห่งกรณี^{1,2}

สรุป

เมื่อเป็นข้าราชการ การกระทำความผิดและถูกลงโทษทางอาญา แม้เป็นความประพฤติส่วนตัวกระทำความผิดนอกเวลาราชการ ย่อมมีผลต่อการถูกนำมาพิจารณาดำเนินการทางวินัยและลงโทษได้เสมอ เนื่องจากข้าราชการทำงานรับใช้ประชาชน หากประพฤติตนเป็นที่ข่มขู่ของประชาชน ประชาชนก็ยกย่องนับถือ หากประพฤติตนไม่ดีก็จะถูกเหยียดหยามและเกลียดชัง เมื่อคนของทางราชการไม่ดี ไม่ได้รับการยอมรับก็จะทำให้ทางราชการเสียภาพพจน์ไปด้วย หรือกล่าวได้ว่าเรื่องความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการนี้เป็นเรื่องเกียรติ กล่าวคือ ความยกย่อง นับถือ ความมีชื่อเสียง ข้าราชการทุกคนมีเกียรติหากข้าราชการผู้ใดทำให้เกียรติตกต่ำลง ย่อมเข้าข่ายผิดวินัยได้ ทั้งนี้ หากการกระทำที่เป็นความประพฤติส่วนตัว ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอย่างรุนแรง ก็ย่อมมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามบทบัญญัติมาตรา 85(4) ได้ ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้นำเอาเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัยด้วย เนื่องจากข้าราชการเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน หากข้าราชการมีความประพฤติไม่ดี ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ประชาชนอาจ

เสื่อมศรัทธาข้าราชการ ซึ่งจะทำให้การบริหารประเทศไม่ราบรื่น จึงกำหนดให้ข้าราชการต้องรักษาชื่อเสียงและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนโดยไม่กระทำการอันใดที่เชื่อว่าเป็นผู้ “ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” โดยอาจเป็นเรื่องความประพฤติส่วนตัว เช่น หลอกลวง โกงเงินประชาชน ความสัมพันธ์ชั่วสาว หรือเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่หน้าที่ราชการนั้นมีใช้หน้าที่ที่ราชการโดยตรง เช่น การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเท็จ การเบิกค่าพาหนะเท็จ ค่าที่พักเท็จ การรับรองเอกสารเท็จ เป็นต้น

ฉะนั้นแล้ว ข้าราชการทุกคนต้องรักษาชื่อเสียงและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียอย่างเคร่งครัดตามข้อกำหนดทางวินัยของข้าราชการ

ผลประโยชน์ทับซ้อน: ไม่มี

แหล่งเงินทุนสนับสนุน: ไม่มี

เอกสารอ้างอิง

1. The Administrative Court. Supreme Administrative Court administrative case work black case No. A.549/2553 red case No. A.628/2558 [Internet]. 2016 [cited 2022 Sep 18]. Available from: <https://www.admincourt.go.th/adminCourt/m/suitdetail.php?id=F9B038593AB412C74E223F5A5BE8720E&q=+%E0%B8%AD.628%2F2558>
2. Office of the Civil Service Commission. CSC rules on ordering civil servants to be discharged from government service Lack of general qualifications or having prohibited characteristics In the case of incompetence defect in duty or inappropriate behavior in case of taint and in case of imprisonment for an offense committed through negligence or a misdemeanor [Internet]. 2013 [cited 2022 Sep 18]. Available from: https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/circular/w10-2556_0.pdf